

HISTORIA JEDNEGO ZDJĘCIA

@ Archiwum Państwowego Teatru Żydowskiego im. Estery i Racheli Kamińskich

RAFAŁ DAJBOR

W archiwum Teatru Żydowskiego, wśród wielu cennych i wartych ponownego odkrycia i zbadania materiałów, zachowało się także szczególne zdjęcie, od którego chcielibyśmy zacząć eksplorację teatralnych archiwaliów: jedyne wspólne zdjęcie Idy Kamińskiej i Szymona Szurmieja.

Kamińską (ur. 1899 r.) i Szurmieja (ur. 1923 r.), mimo sporej różnicy wieku, połączyły, oprócz zawodowych pasji, także podobne losy. Obojgu udało się przeżyć na terenach Związku Radzieckiego. Oboje, mimo wojennych dramatów, nie zapomnieli o teatralnym powołaniu: Kamińska kontynuowała swoją działalność artystyczną, a Szurmiej właśnie ją rozpoczynał. Po wojnie wrócili do Polski, by włączyć się w odbudowę życia teatralnego w zniszczonym kraju. Pierwszy raz spotkali się na gruncie zawodowym jeszcze w latach pięćdziesiątych XX wieku, gdy Szymon Szurmiej stawiał pierwsze kroki jako aktor na deskach Teatru Żydowskiego, będąc jednocześnie wziętym reżyserem scen Opola i Wrocławia. Zagrał także w napisanej przez Kamińską sztuce, pt. *Zasypać bunkry!*. W spektaklu, który wyreżyserowała sama autorka (wystąpiła w nim także w głównej roli), zagrało wielu znakomitych ówczesnie aktorów. W obsadzie znaleźli się m.in. Chewel Buzgan, Ruth Kamińska, Juliusz Berger, Karol Latowicz, Marian Melman. Szurmiej wystąpił w roli kapitana Wojska Polskiego, Mirka Jareckiego. Sztuka miała swoją premierę 14 listopada 1964 roku. Chwilę później wydarzenia roku 1968 zmusiły Idę Kamińską do opuszczenia kraju. We wrześniu 1969 roku Szymon Szurmiej został nowym dyrektorem Teatru Żydowskiego.